

Lieta C-707/22**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas Reglamenta 98. panta 1. punktu****Iesniegšanas datums:**

2022. gada 17. novembris

Iesniedzējtiesa:*Raad van State* (Valsts padome, Nīderlande)**Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:**

2022. gada 16. novembris

Prasītājs:*Minister van Infrastructuur en Waterstaat* (Infrastruktūras un ūdens saimniecības ministrs)**Atbildētāja:**

AVROTROS

Pamatlietas priekšmets

Lieta ir par plašsaziņas līdzekļu uzņēmuma AVROTROS lūgumu piekļūt vairākiem dokumentiem par gaisa satiksmes drošību Schipholas [*Schiphol*] lidostā.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, cik lielā mērā plašsaziņas līdzekļu uzņēmums, pamatojoties uz valsts tiesisko regulējumu par informācijas publiskošanu, var iegūt informāciju no datubāzes, kura ietilpst Regulas Nr. 376/2014 par ziņošanu, analīzi un turpmākajiem pasākumiem attiecībā uz atgadījumiem civilajā aviācijā¹ (turpmāk tekstā – “Regula Nr. 376/2014”)

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 376/2014 (2014. gada 3. aprīlis) par ziņošanu, analīzi un turpmākajiem pasākumiem attiecībā uz atgadījumiem civilajā aviācijā un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 996/2010 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/42/EK, Komisijas Regulas (EK) Nr. 1321/2007 un (EK) Nr. 1330/2007 (OV 2014, L 122, 18. lpp.).

piemērošanas jomā, un, ja tas tā ir, kādā formā. Konkrētāk, iesniedzējtiesai ir šaubas par to, vai valsts tiesību normās paredzētais absolūtais aizliegums publiskot šādu informāciju ir saderīgs ar Regulas Nr. 376/2014 15. pantu, kā arī Hartas 11. pantā un ECPAK 10. pantā nostiprināto vārda un informācijas brīvību.

Prejudiciālie jautājumi

1.a) Ko nozīmē “ziņas par atgadījumiem” un “pienācīga konfidencialitāte” Regulas Nr. 376/2014 15. panta 1. punkta izpratnē, ņemot vērā Hartas 11. pantā un ECPAK 10. pantā nostiprināto vārda un informācijas brīvību?

1.b) Vai kopsavilkuma informācija ir jāuzskata par “ziņām par atgadījumiem” Regulas Nr. 376/2014 15. panta 1. punkta izpratnē?

2.a) Vai, ņemot vērā Hartas 11. pantā un ECPAK 10. pantā nostiprināto vārda un informācijas brīvību, Regulas Nr. 376/2014 15. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to ir saderīgs tāds valsts tiesiskais regulējums kā pamatlietā aplūkojamais, saskaņā ar kuru nedrīkst publiskot nekādu informāciju par ziņotajiem atgadījumiem?

2.b) Vai tas attiecas arī uz kopsavilkuma informāciju par ziņotajiem atgadījumiem?

3) Ja atbilde uz 2. jautājuma a) un b) daļu ir noliedzoša: vai kompetentā valsts iestāde var piemērot vispārīgu valsts tiesisko regulējumu par informācijas sniegšanu, saskaņā ar kuru informācija nav izpaužama, ja vien šāda izpaušana nav svarīgāka par interesēm, kas saistītas, piemēram, ar attiecībām ar citām valstīm un starptautiskām organizācijām, valsts iestāžu veikto pārbaudi, kontroli un uzraudzību, privātās dzīves neaizskaramību un izvairīšanos no nesamērīgām priekšrocībām vai nelabvēlīgākas situācijas radīšanas fiziskām vai juridiskām personām?

Atbilstošās Savienības un valsts tiesību normas

Starptautiskās tiesības:

Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencija (ECPAK), 10. pants (vārda brīvība)

Savienības tiesības:

- Eiropas Savienības Pamattiesību harta, 10. pants (domu, pārliecības un ticības brīvība) un 11. pants (vārda un informācijas brīvība);
- Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 376/2014 (2014. gada 3. aprīlis) par ziņošanu, analīzi un turpmākajiem pasākumiem attiecībā uz atgadījumiem civilajā aviācijā, 32., 33. un 45. apsvēruma, kā arī 13. pants

(“Atgadījumu analīze un turpmākie pasākumi valsts līmenī”), 15. pants (“Informācijas konfidencialitāte un atbilstīga izmantošana”) un 16. pants (“Informācijas avota aizsardzība”).

Nīderlandes tiesības (redakcijā, kas bija spēkā 2018. gada 3. decembrī – dienā, kad ministrs pieņēma II daļējo lēmumu):

- 1992. gada 18. jūnija *Wet luchtvaart* (Likums par gaisa satiksmi), 1.1., 7.1. un 7.2. pants;
- *Wet openbaarheid van bestuur* (Pārvaldības publiskuma likums), 2. panta 1. punkts, 3. pants, 7. panta 1. punkts, 10. panta 2. punkts un 11. panta 1. punkts;
- *Rijkswet Onderzoeksraad voor veiligheid* (Karalistes Drošības izmeklēšanas padomes likums), 59. panta 5. punkts.

Īss pamatlīstas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 Saskaņā ar *Onderzoeksraad voor veiligheid* (Drošības izmeklēšanas padomes) 2017. gada 6. aprīļa ziņojumu, kurā ir pausta kritika, sabiedriskā raidorganizācija AVROTROS vēlējas, lai Nīderlandes valdība tai nodrošinātu piekļuvi vairākiem dokumentiem par gaisa satiksmes drošību Shipholas lidostā. 2018. gada 15. februārī AVROTROS iesniedza attiecīgu pieprasījumu saskaņā ar Pārvaldības publiskuma likumu.
- 2 Tā kā šis pieprasījums attiecās uz daudziem dokumentiem, kompetentais ministrs pieņēma trīs daļējus lēmumus. Viņš piešķīra piekļuvi daļai dokumentu. 4164 dokumentu publiskošanu viņš (daļēji) aizliedza. Tas jo īpaši tika darīts, pamatojoties uz Karalistes Drošības izmeklēšanas padomes likuma 59. panta 5. punkta (izmeklēšanas konfidencialitāte) vai Pārvaldības publiskuma likuma 10. panta 2. punkta e) un/vai g) apakšpunkta (konfidencialitāte, lai ievērotu privātās dzīves neaizskaramību vai izvairītos no nesamērīgām priekšrocībām vai nelabvēlīgas situācijas radīšanas), un/vai Pārvaldības publiskuma likuma 11. panta 1. punkta (personas datu konfidencialitāte) *lex specialis* iedarbību.
- 3 Ministrs ar II daļējo lēmumu atteica piekļuvi dokumentam 75.4, pamatojoties uz Regulas Nr. 376/2014 un Pārvaldības publiskuma likuma 10. panta 2. punkta e) un g) apakšpunkta (konfidencialitāte, lai ievērotu privātās dzīves neaizskaramību vai izvairītos no nesamērīgām priekšrocībām vai nelabvēlīgas situācijas radīšanas) *lex specialis* iedarbību.
- 4 Ministrs pēc tam, kad tika iesniegta sūdzība, atstāja spēkā lēmumus, ar kuriem pieprasījums tika noraidīts.
- 5 *Rechtbank* (apgabaltiesa) AVROTROS celto prasību par šo lēmumu, ar kuru lēmumi tika atstāti spēkā, apmierināja.

- 6 Ar 2021. gada 30. septembra starpspriedumu *Rechtbank* (apgabaltiesa) nolēma, ka trīs lēmumi, kas tika pieņemti, pamatojoties uz sūdzību saistībā ar 22 dokumentiem, nebija pietiekami pamatoti. Jo īpaši saistībā ar dokumentu 75.4 neesot skaidrs, kura informācija ministra ieskatā ietilpst Regulas Nr. 376/2014 piemērošanas jomā un kura – Pārvaldības publiskuma likuma 10. panta 2. punkta g) apakšpunkta piemērošanas jomā. *Rechtbank* deva ministram iespēju sešu nedēļu laikā novērst trūkumus. Tomēr ministrs noteiktajā termiņā trūkumus nenovērsa.
- 7 Tāpēc *Rechtbank* (apgabaltiesa) galīgajā spriedumā trīs lēmumus atzina par spēkā neesošiem, atcēla trīs daļējos lēmumus un uzdeva ministram vēlāk publiskot minētos dokumentus un fragmentus – arī dokumentu 75.4.
- 8 Ministrs pārsūdzēja gan starpspriedumu, gan galīgo spriedumu iesniedzējtiesā *Raad van State* (Valsts padome).
- 9 Dokumentam 75.4 ir 22 lappuses. Ministrs, ņemot vērā *Rechtbank* (apgabaltiesas) spriedumu, ar atpakaļejošu spēku atļāva dot piekļuvi deviņām šī dokumenta lappusēm. Atlikušās 13 lappuses ministrs nevēlējās publiskot. Apelācijas sūdzības priekšmets ir jautājums par to, vai ministrs ir tiesīgs atteikt piekļuvi šīm 13 lappusēm.

Pamatlietas pušu galvenie argumenti

- 10 Ministrs apgalvo, ka dokumentā 75.4 iekļautajām nepubliskotajām 13 lappusēm ir piemērojams Regulas Nr. 376/2014 15. panta 1. punkts. Tas attiecoties uz īpašu tiesisko regulējumu, kas saskaņā ar Pārvaldības publiskuma likuma 2. pantu kā *lex specialis* ir pārāks. Tāpēc Pārvaldības publiskuma likums nav piemērojams šīm dokumenta 75.4 13 lappusēm. Ministrs atsauca arī uz paskaidrojuma rakstu par grozījumiem Likumā par gaisa satiksmi, kas pieņemti, lai īstenotu Regulu Nr. 376/2014. Konfidencialitāte un aizsardzība tajā esot minēti kā būtiski nosacījumi, lai tiktu nodrošināta piekļuve paziņotajai informācijai. Tas vien, ka ministrs savlaicīgi nav izmantojis *Rechtbank* (apgabaltiesa) viņam piešķirto iespēju novērst trūkumus, nevarot attaisnot to, ka netiek ievērots konkrētais regulējums, saskaņā ar kuru informācijas publiskošana nav pieļaujama.
- 11 *AVROTROS* norāda, ka dokuments 75.4 attiecas uz kopsavilkuma informāciju par atgadījumiem, kuru ir apkopējuši aviācijas nozares dalībnieki. Tā kā kopsavilkuma informācija neattiecas ne uz datiem, ne uz konkrētu informāciju, Regulas Nr. 376/2014 15. panta 1. punkts neesot piemērojams. Tieši pretēji, Regulas Nr. 376/2014 apsvērumos drīzāk esot norādīts, ka šāda veida kopsavilkuma informācija ir jāpublisko. Šī informācija ļaujot gūt priekšstatu par gaisa satiksmes drošību Shipholas lidostā un tās apkārtnē, un sabiedrībai esot tiesības iegūt šo informāciju.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 12 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ļoti līdzinās lietai C-451/22 (tāpēc iesniedzējtiesa lūdz abas lietas apvienot). Tiek uzdoti tie paši jautājumi, kas tiek uzdoti lietā C-451/22, bet tie tiek papildināti ar diviem papildjautājumiem par kopsavilkuma informāciju. Atšķirība no lietas C-451/22 ir tāda, ka šajā gadījumā ministrs vēlas saglabāt kopsavilkuma informācijas konfidencialitāti.
- 13 Šajā ziņā rodas jautājums par to, vai Likums par gaisa satiksmi ir *lex specialis* attiecībā pret Pārvaldības publiskuma likumu un vai ar Likumu par gaisa satiksmi tiek īstenota tieši piemērojamā Regula Nr. 376/2014. Iesniedzējtiesai – tāpat kā jau lietā C-451/22 – rodas šaubas par to, vai Regula Nr. 376/2014 uzliek par pienākumu turēt slepenībā visu informāciju par atgadījumiem.

Precīza jēdziena “ziņas par atgadījumiem” piemērošanas joma nav skaidra. Tāpat nav skaidrs, ko nozīmē “pienācīga konfidencialitāte” attiecībā uz kopsavilkuma informāciju.

Iesniedzējtiesas ieskatā vēl npublicētās dokumenta 75.4 13 lappuses var uzskatīt par “kopsavilkuma informāciju”. Jo īpaši tā vēlas zināt, kuri aspekti no kopsavilkuma informācijas ir būtiski, lai konstatētu, vai informācija par atgadījumiem ir pieejama un kā var nodrošināt tās pienācīgu konfidencialitāti.

- 14 Eiropas Savienības Tiesa varētu nolemt, ka Regulas Nr. 376/2014 15. panta 1. punkts nepieļauj tādu tiesisko regulējumu kā to, kas paredzēts Likuma par gaisa satiksmi 7.1. un 7.2. pantā, saskaņā ar kuru nedrīkst izpaust nekādu no paziņojumos iekļauto informāciju. Šādā gadījumā Likums par gaisa satiksmi, kas atšķiras no Pārvaldības publiskuma likuma, nebūtu piemērojams, un ministrs, iespējams, kļūdījās, neveicot pārbaudi saskaņā ar Pārvaldības publiskuma likumu. Turklāt rodas jautājums, vai kompetentā valsts iestāde var piemērot vispārēju valsts tiesisko regulējumu par informācijas publiskošanu.